

Cornellà de Llobregat: “Ciutat de lectura”

Pla de foment de la lectura

Índex

1. Marc teòric. Dos conceptes que sumen: <i>llegir i ciutat</i>	4
Llegir	
Ciutat	
2. Anàlisi de l'entorn. Cornellà, una ciutat que es preocupa pels seus ciutadans i les seves ciutadanes	6
2.1. Marc històric i demogràfic	
2.2. Les polítiques culturals del municipi	
2.3. El foment de la lectura	
3. Balanç de la situació. Cornellà aposta per un futur de lectura	11
4. Una idea de futur que ja comença a ser realitat: "Cornellà, ciutat de la Lectura"	12
4.1. Els objectius del pla de lectura	
Objectius culturals	
Objectius de ciutat	
4.2. Els públics del pla de lectura	
Classificació de públics	
Públics prioritaris	
5. Àmbits d'actuació del Pla de Lectura: una ciutat que vol un futur savi	14
5.1. Un pacte per la lectura	
5.2. Un xarxa de biblioteques públiques eficaç	
5.3. Un suport continuat a la xarxa de biblioteques escolars	
5.4. Posem accents de lectura	
5.5. Donem visibilitat a la lectura	
5.6. La complicitat i la col·laboració amb les entitats implicades	
5.7. Consolidem i renovem els projectes que ja estem realitzant	
5.8. Incentivem la creació literària	
5.9. Inventem nous productes de lectura	
5.10. Posem en marxa una xarxa de ciutats lectores	
6. Eines transversals als àmbits d'actuació: uns instruments que assegurin la realització de les accions	19
6.1. El mediador/a de lectura pública	
6.2. El portal lector: el web	

6.3. La imatge del Pla de Lectura

6.4. El pla de comunicació

7. Pla de gestió: la garantia d'una estructura i seguiment efectiu 20

7.1. L'Agència del Pla "Cornellà, Ciutat de la Lectura"

7.2. Els indicadors d'avaluació

8. Pressupost i finançament: una base important per assegurar la viabilitat 21

9. Calendari de treball: uns objectius generals a 10 anys vista, un desplegament a 4 anys vista 21

Annex

Crèdits

Cornellà de Llobregat: “Ciutat de la Lectura” Pla de lectura

1. Marc teòric. Dos conceptes que sumen: llegir i ciutat

Llegir

*Llegir: Distingir en un escrit els sons
figurats per les lletres. Adquirir
coneixença del contingut escrit*

Diccionari de la Llengua Catalana

Sabem que des de temps immemorials els pobles primitius ja explicaven històries que permetien la transmissió de valors entre els membres de la comunitat, fet que ajudava a la creació d'identitat. L'aparició del llenguatge va permetre que la realitat i l'experiència, és a dir, idees i metàfores, fossin manejables i transmissibles.

El pas de la paraula parlada a la paraula escrita, patrimoni de molt poques cultures, va ser un pas de gegant per a la humanitat, ja que feia possible acumular els coneixements. Era l'època que començaven a néixer les grans biblioteques del coneixement, un privilegi a l'abast només d'uns quants escollits que tenien les claus del saber i, per tant, el poder.

No va ser fins a l'arribada de la impremta, l'any 1445, que va permetre la fàcil reproducció dels llibres, que es comencen a democratitzar els coneixements acumulats, en aparèixer l'edició de llibres en sèrie.

És aleshores quan, després de segles de llegir en comunitat i en veu alta, es comença a llegir en veu baixa i en solitari, com a decisió individual de la persona, una opció que donarà lloc a l'aparició d'espais socials com les tertúlies literàries, embrió del que seran amb els anys els clubs de lectors.

Tal com ens explica el filòsof José Antonio Marina, en el seu recent llibre “*La magia de leer*”, la nostra intel·ligència, la nostra cultura i la nostra convivència són lingüístiques i la lectura és el mitjà més eficaç per apropiari-nos del llenguatge.

Som conscients també que un ciutadà contemporani rep en un dia la mateixa quantitat d'informació que una persona del segle XIX en tot un any.

Actualment, la preocupació d'alguns responsables culturals consisteix a preguntar-se com fer més lectors. Es percep una situació de crisi que sembla demostrar que cada vegada es llegeix menys i que per tant estem entrant en corbes d'empobriment humà. Però, en formular aquesta pregunta, potser se'n deixen dues que són bàsiques i segurament prèvies:

Què vol dir llegir? I què vol dir ser lector?

Si, en un grup de persones de nivell cultural mitjà, fem una pregunta tan senzilla com: “quin és l'últim llibre que vostè ha llegit?”, veurem com els nostres interlocutors comencen a regirar la memòria pensant com es diu aquell llibre de ficció que van començar, ja no es recorden quan. Hi haurà qui desestimarà dir aquell *bestseller* tan poc considerat intel·lectualment per mor de fer el ridícul, o potser hi haurà algun agosarat que reconeixerà que fa molt temps que no ha llegit cap llibre.

Sigui quina sigui la situació, el que està clar és que darrere aquesta pregunta s'han produït una sèrie d'associacions simples i automàtiques, de les quals volem destacar alguns efectes.

El nostre interlocutor ha associat “llegir” a “llibre”, i aquest a “literatura”, i dins de “literatura” és molt probable que hagi pensat en “ficció”. Alhora hi ha afegit el component intel·lectual i possiblement elitista de “lectura” com a fet diferencial de qualitat.

És molt probable que aquest lector potencial no sigui conscient que segurament la seva darrera lectura ha estat una publicitat, un diari, un fragment d’un document...

Aquesta breu reflexió ens porta a adonar-nos que la lectura és una activitat humana, practicada per gairebé tota la comunitat, però, i aquí és on radica la crisi que exposava el primer paràgraf, poc explotada com a activitat de comprensió, de plaer lúdic i de creació d’opinions i de processos de socialització.

Volem parlar, doncs, de **lectura sàvia**, paraula sinònima de “coneixement” i principal argument per a llegir: si pensar ens fa humans, la lectura, ben seleccionada, contribueix a fer-nos **savis**, és a dir, **persones plenes, conscients, amb capacitat d’imaginació, reflexió, raonament i opinió**.

Però aquesta lectura sàvia està, en la nostra societat, excessivament sacralitzada. Massa sovint la literatura s’associa únicament a intel·lectualitat. Igual com existeix l’esport d’elit que conviu perfectament amb l’esport de manteniment, de salut o de divertiment i que a més és indispensable que existeixi per a la supervivència de l’altre, també hem d’entendre la lectura sàvia en un pla de normalitat i a la mida de les possibilitats i situacions de cada persona. No hi ha un estereotip únic de lector i menys encara de no lector. Existeixen interessos culturals o d’informació, circumstàncies personals i temporals, facilitats d’accés, capacitats funcionals...

Tradicionalment, a l’escola se li ha imputat la responsabilitat de treballar l’aprenentatge de la capacitat lectora. Durant els primers anys de vida d’un nadó, la facultat del llenguatge es consolida en el cervell humà. L’associació de grafies, signes i símbols recrea l’univers real i imaginari de l’infant. És l’**època de l’aprenentatge bàsic**, quan els infants troben en les primeres lectures i en les narracions per part dels adults el contacte amb la realitat i la fantasia, i també amb l’estructuració mental de la capacitat de llegir. En aquest procés **la família i l’escola tenen un gran protagonisme**, però ni aleshores en són ja els únics responsables, especialment de la lectura lúdica. Evidentment, menys encara quan aquest infant va creixent i el seu entorn configura altres anelles de proximitat i complicitat.

Ningú no dubta que la lectura, en sentit ampli, ens acompanyarà al llarg de la nostra vida, tot i que, sovint, a mesura que ens fem adults, perdrem la perspectiva de la lectura sàvia i sovint aquesta deixarà de formar part de les nostres prioritats o, potser pitjor, la veurem com un repte massa complex i prescindible com per tenir-lo en compte.

Per tot això, des dels primers dies del nadó, però encara més a partir de l’adolescència, destaquem que el foment de la lectura s’ha entès com una acció global, com un compromís d’un conjunt molt ampli d’actors (els pares, els amics, els professors, els equipaments públics, els mitjans de comunicació, les entitats a les quals ens associem, l’oci que consumim, els nostres llocs de treball, els comerços on comprem, els metges que tenen cura de nosaltres...) que ens acompanyen al llarg de tota la vida. I aquí és quan comencem a parlar del protagonisme de la ciutat com a veritable motor de contacte i accés.

Ciutat

Ciutat: Lloc d’assentament humà i de construcció estable

Diccionari de la Llengua Catalana

La ciutat és el major referent de proximitat global. Integra tots els elements essencials per al desenvolupament de la persona: crea identitats, dona seguretats, facilita la formació bàsica i possibilita processos de creixement i de socialització. La seva missió i tots els mecanismes estan pensats per donar servei directe a la persona, als ciutadans i ciutadanes, que ho són des del moment que neixen o quan s’instal·len a la ciutat per viure-hi.

La ciutat, a més de ser un dels actors principals del foment de la lectura, ha d’actuar com a gran mediador i optimitzador dels recursos que ja existeixen, desenvolupant indicadors que permetin revisar i validar els processos. Ha de facilitar la interacció entre tots els altres actors responsables. Ha de dissenyar polítiques culturals a llarg termini. Ha de crear les condicions perquè tots els implicats puguin desenvolupar els seus projectes.

La ciutat ha de crear, si no existeixen, o donar-hi relleu, si ja en disposa, espais de lectura que facilitin l'accés a tots els ciutadans; ha de trobar tots els accents de lectura de què ja es disposa i fer-los evidents i ha d'explorar noves eines que ajudin a normalitzar la lectura; en síntesi, ha de detectar demandes i necessitats i orientar-ne les estratègies.

Partint d'aquestes perspectives enfilarem l'anàlisi de la realitat de Cornellà de Llobregat, una ciutat que assumeix la seva responsabilitat en el foment de la lectura i el valora com a factor prioritari de desenvolupament i enriquiment dels seus ciutadans i ciutadanes en apostar per un pla estratègic de "Ciutat de la Lectura".

2. Anàlisi de l'entorn. Cornellà, una ciutat que es preocupa pels seus ciutadans i les seves ciutadanes

2.1. Marc històric i demogràfic

Cornellà de Llobregat és una ciutat clarament metropolitana, amb una extensió de 6.9 km², un territori força petit si el comparem amb el de les ciutats veïnes, on la mitjana és de 16,8Km².

Actualment compta amb 85.949 habitants i és el municipi més densament poblat de la comarca, amb gairebé 12.000 habitants per km².

La ciutat té una història presidida per tres fets fonamentals: la proximitat amb Barcelona, la seva condició de ciutat de pas i la vinculació amb el riu Llobregat.

Les excavacions arqueològiques realitzades a la zona de l'Ajuntament, Can Vallhonrat i el Castell demostren el seu passat romà, del qual procedeix el nom (Cornelianus), tot i que els primers vestigis la situen als voltants de l'església de Sant Maria, destruïda el 1936 i reconstruïda posteriorment, on existia també una torre de defensa. Sobre aquestes restes romanes es va construir, al segle XIV, el castell que ha arribat fins als nostres dies. L'any 1716 la ciutat se separà de Barcelona pel Decret de Nova Planta i passà a formar part de la comarca del Baix Llobregat. Fins al segle XIX, Cornellà serà una important zona agrícola dominada pels masos, alguns dels quals -Can Maragall, Can Trabal, Can Manso, Can Vallhonrat, Casa Femades...- encara es conserven.

Serà, però, l'any 1819, quan s'inaugura el Canal de la Infanta, que es desenvoluparà el regadiu i hi haurà un extraordinari procés d'industrialització. El ferrocarril arribarà el 1854 i amb ell les grans empreses vinculades al tèxtil, les quals esdevindran la base econòmica del municipi. És el moment de la transformació urbanística radical (neixen els barris de Riera, Almeda, Pedró, la Gavarra). A partir de 1950, es multiplica l'arribada de nous habitants i el procés industrialitzador i urbanístic, sovint desordenat. Es construeixen els barris de Sant Ildefons (anys 60) i Font Santa (1974) i s'arriba a 100.000 habitants el 1979.

Tots aquests barris, als quals cal sumar el barri Centre, configuren el terme municipal i representen també la cartografia de la seva història més recent. El fenomen de la immigració dels anys 60 i 70 està molt present en la demografia del municipi. Barris com Sant Ildefons i la Gavarra concreten el 20% de la seva població, mentre que el 50% dels habitants compta entre 30 i 60 anys. També determina el nivell d'estudis, on un gruix molt important de la població o no en té o només compta amb el graduat escolar o similar. Actualment, a la immigració històrica s'ha d'afegir la immigració més recent, que representa més del 16% del total de la població, amb un clar predomini de procedència llatinoamericana.

2.2. Les polítiques culturals del municipi

En els darrers vint-i-cinc anys, l'Ajuntament ha portat a terme un procés de recuperació del municipi en tots els ordres. S'ha racionalitzat l'expansió urbanística i s'han fet arribar els serveis i equipaments a tota la població. Han nascut tres grans zones verdes, que sumen més de 480.000 m², que són els parcs de Can Mercader, de la Infanta i de la Ribera i s'han recuperat i rehabilitat edificis històrics com el Palau Mercader o el Castell de Cornellà. Aprofitant l'espai d'una antiga fàbrica es construeix el Centre Cultural Joan N. Garcia Nieto...

Pel que fa a l'esfera cultural, la tasca realitzada en els darrers anys a la ciutat de Cornellà ha pivotat sobre un eix vertebrador principal, que buscava, paral·lelament a la projecció de les dinàmiques culturals del

municipi, el consens general i la cohesió amb els diversos agents del sector sense oblidar la realitat del teixit social de la ciutat.

Avui en dia, la ciutat compta amb una xarxa d'equipaments culturals públics i privats, que són els següents:

Biblioteques: Biblioteca Central (Integrada en el Centre Cultural Joan N. Garcia- Nieto)
Biblioteca Marta Mata al Centre Social Titan (es posa en funcionament a principis de gener 2009)
Biblioteca Joan Salvat- Papasseit (a partir del curs 2006-07 passa a ser biblioteca escolar)
Biblioteques escolars

Centres culturals: Centre Cultural Joan N. Garcia- Nieto
Centre Cívic de Sant Ildefons
Centre Cívic de la Font Santa

Espais escènics: Sala Ramon Romagosa (Patronat Cultural i Recreatiu) *en conveni*
Orfeó Catalònia *en conveni*
Auditori de Cornellà

Espais expositius (de caràcter polivalent): Castell de Cornellà
Museu Palau Mercader
Sala d'Exposicions Joan N. Garcia- Nieto
Museu AGBAR

El procés de creixement cultural s'ha anat articulant a partir de set apartats:

Els fets identificadors:

Desenvolupant les activitats que donen signe d'identitat supramunicipal a la ciutat, garantint la seva implementació en el municipi i millorant la seva projecció exterior. Entre d'altres trobem la Nit de Reis, amb la ubicació definitiva i consolidada del Campament Oriental; el Festival de Arte Flamenco de Catalunya, amb les noves dates de la seva celebració en el calendari festiu, i el Festival Internacional de Pallassos, que en la seva darrera edició ha fet un pas molt important per tal de ser el millor certamen europeu en el seu gènere.

El calendari popular:

Millorant, en la majoria de casos, la qualitat de les diferents actuacions culturals de caràcter popular perquè esdevinguin fites locals i es desenvolupin de forma centralitzada a la ciutat. Destaquen el Carnaval, amb la implicació total de diferents entitats ciutadanes i una gran participació social; la Festa Major de Corpus, d'una gran qualitat artística que la fa punt de referència d'altres festes majors de la comarca; les Nits d'Estiu com a programació el mes de juliol que ha incrementat el nombre d'activitats i que pot augmentar el temps de realització, i altres festes populars com ara la Jordiada

La difusió artística:

Equilibrant l'oferta de programació artística per tal d'oferir-la de manera estable, periòdica i sostenible, a la vegada que s'unifiquin els diferents formats i àmbits per tal d'aconseguir arribar de la forma més nítida al nombre màxim d'espectadors i de nous públics.

Tractant d'ampliar l'experiència positiva feta en matèria d'exposicions, amb un únic programa i propaganda trimestral que reculli els diferents espais expositius i les seves activitats, i realitzar un únic programa, "Cornellà escena", on també hi hagi les activitats de teatre i la programació de l'Auditori, ampliant les seves activitats i franja de públic- música i dansa que es duen a terme a la ciutat, obrint alhora noves vies per a públic jove (Butaka) i familiar i especialment per a les produccions locals.

El patrimoni cultural:

Completant en gran manera la recuperació dels elements i edificis inclosos en el Catàleg de Protecció del Patrimoni Històric, Artístic i Arquitectònic de la ciutat, per tal de posar-los a l'abast de l'ús sociocultural de la ciutadania.

S'ha de destacar la recuperació de l'antiga fàbrica Suris com a espai destinat al coneixement i socialització de les noves tecnologies, la rehabilitació integral de les masies Can Manso i Can Tirell i l'inici del procés de recuperació de la fàbrica Can Bagaria i el seu entorn.

Potenciant les diferents propostes de coneixement del patrimoni històric de la ciutat, tant les adreçades a les escoles i instituts com les dirigides al públic en general

El Museu Palau Mercader

S'han finalitzat les obres de rehabilitació del Palau Mercader, que suposarà la recuperació de la segona planta i l'organització dels serveis culturals que el museu oferirà.

Caldrà elaborar el projecte definitiu del museu, que permetrà fixar els seus programes de treball i àmbits d'actuació i integrar el museu en la Xarxa de Museus Locals de Catalunya, des del punt de vista d'especificar els seus continguts, la seva especificitat i la seva projecció exterior.

El suport a les entitats:

Donant suport a les entitats, ja que són l'autèntic valor afegit en la vida social i cultural de la ciutat, potenciant els projectes més innovadors i de major projecció i els que preconitzen un treball conjunt entre diferents entitats.

A la vegada, és del tot necessari dotar les entitats de nous recursos, potenciar la utilització de les noves tecnologies i garantir la formació continuada dels seus membres per millorar el seu funcionament.

A partir de la realització de les Jornades Espai Públic, es va iniciar la reflexió global sobre el paper i les activitats de les entitats de la ciutat i la seva relació amb l'Ajuntament. Caldrà que es mantingui en aquesta línia, redefinint els seus programes i la relació que mantenen entre elles i amb l'Ajuntament.

Això suposa, per a l'Ajuntament, elaborar un acord global amb les entitats que estan ubicades en barris on la seva seu desenvolupa una tasca de centre cultural, tant per les seves possibilitats físiques com per la pluralitat de les activitats que s'hi desenvolupen.

2.3. El foment de la lectura

Pel que fa a la lectura, Cornellà de Llobregat ha mantingut tradicionalment una vinculació amb el món de llibre, que comença amb la celebració dels Jocs Florals els anys 1908 i 1919. Després de la fosca etapa franquista, amb el nou ajuntament democràtic començaran els esforços per tal de recuperar la divulgació de la literatura i el foment de la lectura a la ciutat.

Durant els darrers anys el Consistori ha apostat fort, oferint un programa de desenvolupament de les biblioteques dels centres educatius de la ciutat, amb l'objectiu de facilitar l'accés a la lectura de la població infantil i juvenil. El Ple Municipal de febrer de 2001 va aprovar una moció en aquest sentit i va reclamar a la Generalitat la redacció i l'aprovació del Mapa de Lectura Pública de Catalunya. En l'actualitat, la majoria biblioteques escolars del municipi s'incorporen al projecte Punt- Edu, un projecte del Departament d'Ensenyament de la Generalitat per a facilitar-ne el desenvolupament.

La inauguració i posada en marxa de la biblioteca Central, al Centre Cultural Joan N. Garcia- Nieto, en substitució de la històrica biblioteca Joan Maragall, va significar un pas molt important en el desenvolupament del Mapa de Lectura de la Ciutat, que es veurà completada amb la nova biblioteca Marta Mata del sector sud de la ciutat, al Centre Social Titan, i la biblioteca del sector nord, al barri de Sant Ildefons (i al barri Sanfeliu de l'Hospitalet de Llobregat) prevista en el Pla de biblioteques.

Durant tot l'any, equipaments municipals i algunes entitats programen un ampli ventall d'activitats amb el desig d'aproximar el ciutadà a la lectura. Els principals equipaments que ofereixen activitats al voltant de la lectura a Cornellà són:

La biblioteca Central, Joan N. Garcia-Nieto
La biblioteca Marta Mata
Les biblioteques escolars dels centres educatius
Els centres culturals

També trobem un sèrie d'entitats vinculades amb la lectura:

L'Avenç de Cornellà
Associació de Dones Artemis
Associació Rosalia de Castro
Associació el Semillero azul
Centro Cultural Antonio Machado
Asociación Cultural Poètica Carolina Coronado
C.A. Blas Infante
Orfeò Catalònia
La Fragua de les Arts
Esplai Mowgli
Fundación de Estudios Iberoamericanos Gonzalo Rojas
Fundació Utopia
A.C. Castilla- La Mancha

Els principals programes de foment de la lectura i de divulgació literària són:

Programa de Sant Jordi (Comissió Jordiada)
El dia dels 1000 llibres
Col·lecció de contes mediambientals (Dept. de Medi Ambient)
Les 8 hores de contes (Esplai Mowgli)
PLOC (Pla d'animació a la lectura per als centres educatius)
Programació cultural de la Biblioteca Central
Programa de llibres a Ràdio Cornellà
Vals de compra de llibres per a joves
Premis literaris (especialment de poesia) realitzats per les entitats:
Ass. De Dones Artemis
Ass. Rosalia de Castro
Associació el Semillero azul
C.A. Blas Infante
C.C. Castilla la Mancha
Fundación de Estudios Iberoamericanos Gonzalo Rojas

Premis literaris organitzats per l'Ajuntament:

Relats curts escrits per la gent gran. Consell de la Gent Gran.
Còmic. Àrea de Joventut.

L'Ajuntament també té establert un programa d'ajuts i subvencions per a aquelles entitats que treballen en el foment de la lectura.

Estrictament llibreries, a Cornellà només hi trobem tres espais:

La llibreria Sant Miquel
La cooperativa Abacus
El Corte Inglés

Cal destacar que durant l'any 2005, Cornellà va aprovar la seva adhesió a l'Any del Llibre i la lectura, endegant un programa que ha comptat amb més de 70 activitats distribuïdes en cicles i iniciatives. En el seu conjunt representen l'exponent de l'acció de foment de lectura que té lloc a Cornellà, alhora que suposa un catàleg d'iniciatives per al futur Pla de lectura:

CICLE "LLIBRES I CONTES":

- Propostes de caire familiar, pensades per a tots els públics i que mantenen convocatòria oberta tant a la Biblioteca com a la Sala Romagosa.

CICLE “RACÓ POÈTIC”:

- L’espai poètic dedicat a Miquel Martí i Pol en el Parc de Can Mercader es convertia en el centre d’aquesta convocatòria mensual on reunir-se per gaudir amb la lectura de poemes a través de veus diverses.

CICLE “DEL LLIBRE A L’ESCENA”:

- Presentació d’espectacles teatrals, en què els textos o els seus autors han esdevingut figures cabdals del llibre i la literatura de tots els temps, tot aprofitant els diferents gèneres que ens brinda la creació escrita.

CICLE “DELS AUTORS, ELS LLIBRES I LA CREACIÓ LITERÀRIA”

- Els autors i creadors literaris eren els eixos centrals entorn dels quals girava el debat del món del llibre i la lectura. Aquest cicle presentava un conjunt d’activitats, variades i diverses, per tal d’acostar el públic lector en general al ric món creatiu dels escriptors i escriptores, així com facilitar el millor coneixement de la seva activitat creativa.

CICLE: COMMEMORACIÓ DELS 400 ANYS DE “EL QUIXOT”

- Narracions, exposicions, representacions teatrals, conferències i concursos organitzats per diverses entitats i en diferents espais de la ciutat per recordar la publicació d’aquesta obra mestra universal.

PROJECTE: “EL DIA DELS MIL LLIBRES”

- Activitat que va ser molt significativa, ja que es van llegir, en un mes, 35.097 llibres i es va comptar amb la implicació dels centres educatius i entitats.

ALTRES ACTIVITATS DE L’ANY DEL LLIBRE:

Paral·lelament a aquests cicles, l’agenda de l’Any del llibre va acollir propostes i activitats puntuals, però importants en el calendari anual de la promoció del llibre i la lectura, organitzades des de diferents sectors socioculturals de la ciutat. Són les següents:

- 22 d’abril. IV Sopar Nit Literària de Sant Jordi de l’Avenç de Cornellà
Organitza: Comissió Jordiada 2005
- 23 d’abril. Les 8 hores de contes
Organitza: Comissió Jordiada 2005
- 29 de maig. Marató de contes
Organitza: Museu AGBAR
- Del 24 al 28 de maig. Festes del Corpus: Fira Oberta del Llibre
Recitació de poemes i lectura de fragments literaris. Actuacions lúdiques i musicals. “Aprendre tot fent teatre”, activitats per als més menuts.
Xerrades d’autors i autores.
- Del 18 de setembre al 13 de novembre. Museu Palau Mercader
Exposició “Lola Anglada i l’ideal del llibre”
- Del 25 d’octubre al 19 de novembre
Exposició de còmics . Mostra del còmic “Ciutat de Cornellà”

Aquest programa ha estat el tret de sortida d’un projecte plenament assumit des de l’Alcaldia, que respon a molts dels esforços acumulats al llarg dels anys per irradiar entre tots els ciutadans el gust per la lectura i que esdevindrà, amb la complicitat de tothom, el pla estratègic “Cornellà, Ciutat de la Lectura”.

3. Balanç de situació. Cornellà aposta per un futur de lectura

Cornellà de Llobregat, com molts dels municipis de l'entorn metropolità, ha patit les fractures urbanístiques i culturals dels creixements descontrolats i de l'absència de polítiques progressistes durant els llargs anys de dictadura.

No és estrany, doncs, que els primers esforços dels ajuntaments democràtics s'hagin adreçat a cosir les seves ciutats, a dotar-les de serveis i equipaments bàsics com ara escoles, polisportius, centres cívics...; a facilitar transports i xarxes de comunicació i zones verdes o a recuperar o salvar edificis històrics. I potser una cosa encara més important: a donar veu a la societat civil a través de potenciar les entitats i crear consells i altres organismes on els ciutadans es fessin sentir a l'hora de prendre decisions que afecten el desenvolupament del municipi.

Després de gairebé trenta anys des de les primeres eleccions democràtiques la qualitat de vida de gairebé tots aquests municipis ha millorat de forma visible, gràcies majoritàriament a la feina que s'ha fet des dels ajuntaments.

Ara, **Cornellà vol encetar una nova estratègia de millora a partir d'un valor al qual no és tan habitual que optin altres municipis: el foment de la lectura.** La lectura com a factor de canvi i desenvolupament positiu de la seva ciutadania; és a dir, una eina de convivència i de creixement.

I ho vol fer, tot i saber que cal un potent esforç programador i una inversió important, com a mínim a mig termini, ja que no compta, de forma generalitzada, a pesar de l'esforç que s'està fent, amb bases històriques i sòlides generades tant des de l'Administració local com des del teixit associatiu o empresarial.

Optar pel foment de la lectura com una de les línies estratègiques prioritàries de la ciutat comporta tant la mirada escèptica d'alguns professionals de la gestió, que argumenten la prioritat d'altres dèficits culturals tals com desenvolupar polítiques i espais de foment de la creació, especialment en arts plàstiques i música, com la distància reservada de persones rellevants de la societat civil cornellanenca que pensen que l'Administració local busca un protagonisme d'imatge i no de fons.

Ningú no dubta que hi ha encara molts àmbits culturals per desenvolupar, amb demandes explícites dels respectius sectors.

S'està desenvolupant el mapa de biblioteques de Cornellà que aquest mes de gener ha incorporat la nova biblioteca Marta Mata al Centre Social Titan i preveu la construcció en els propers anys de la biblioteca del sector nord a Sant Ildefons.

Les biblioteques escolars, algunes de les quals formen part aquest del projecte Punt- Edu, impulsat pel Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya, presenten situacions molt diverses, tant per les dimensions i característiques dels espais com per la dotació de fons o les persones responsables de la seva gestió. L'Ajuntament, durant molts anys, ha fet un gran esforç en aquest sentit, però el camí encara és llarg i complex i cal seguir buscant vies de col·laboració i suport entre l'Ajuntament i les escoles i instituts.

És obvi que a l'hora de desenvolupar el Pla de lectura hem de partir d'una justificació que no es basa en raons històriques o de realitat positiva.

Precisament, és d'aquesta situació de dèficit que neix el gran argument per impulsar el Pla de lectura: **l'Administració local d'un municipi clarament definit com a metropolità aposta amb força, com a valor prioritari de desenvolupament, pel foment de la lectura.**

Una aposta que genera un model agosarat d'acció que pot ser clar referent per a d'altres ciutats i pobles de característiques similars.

En el procés d'implementació, serà imprescindible superar molts dels dèficits estructurals que presenta la ciutat en aquest àmbit, i també cal tenir present que hi ha una pila de prejudicis i percepcions escèptiques que caldrà convèncer mitjançant el diàleg i les explicacions clares si es vol aconseguir que sigui un projecte assumit pels diferents agents i comunitats de la ciutat.

Perquè la lectura no ha de ser en si mateixa un objectiu finalista sinó una eina, una estratègia que actua i suma en tots els altres objectius culturals i socials.

4. Una idea de futur que ja comença a ser realitat: “Cornellà, Ciutat de la Lectura”

El projecte “Cornellà, ciutat de la Lectura” vol proposar al conjunt de la societat cornellanenca un conjunt de mesures, idees, propostes i activitats concretes adreçades a **impulsar i fomentar l'hàbit de la lectura entre la ciutadania de Cornellà.**

Una idea que ja va expressar l'alcalde en l'acte de presa de possessió del càrrec:

“Una ciutat també necessita eixamplar la capacitat de comunicació i intercanvi cultural, i crec que una de les bases més fermes està relacionada amb la lectura.

*Com diu Günter Grass: “ No hay espectáculo más hermoso que la mirada de un niño que lee”.
Hem d'anar més enllà de la mera contemplació passiva que ofereixen els mitjans audiovisuals.
La literatura també ha de tenir el seu espai a la nostra ciutat, la imaginació i la saviesa que aporta la lectura contribueixen a formar ciutadans lliures. Hem fem molts passos en aquest sentit, però ara hem d'anar més enllà, per això es posarà en marxa un pla ambiciós per fer de Cornellà “la ciutat de la lectura”.*

Per tant la nostra política també estarà impregnada d'aquestes essències: coratge, diàleg, confiança ciutadana i consciència cívica.”

Així doncs, “Cornellà, ciutat de lectura” es convertirà, per decisió de l'alcalde i de l'equip de govern, en un dels eixos estratègics fonamentals de l'acció política de l'actual mandat municipal. S'origina en el convenciment que no hi ha progrés material si no es sustenta en una sòlida base d'activitat cultural i educativa, i es basa en la idea que l'educació en els valors, el compromís amb la cultura i l'educació i una actitud política progressista ens porten ara a anar més enllà en la construcció de nous espais de diàleg entorn del món del llibre i del món de la lectura a la ciutat de Cornellà. Ningú no s'amaga de dir que l'objectiu darrer d'aquest programa és aconseguir que els ciutadans i ciutadanes llegeixin més, que nous ciutadans i ciutadanes s'incorporin a la nòmina de lectors habituals i que el foment d'aquesta activitat es basi en una lectura de qualitat, força enriquidora tant a nivell personal com col·lectiu, que ajudi a formar ciutadans amb sentit crític, solidaris i conscients de les seves “obligacions” socials.

Aquest programa participa d'un triple vessant:

- **Primer, en ser un programa impulsat pel govern de la ciutat**, haurà de ser un programa municipal però amb la característica de ser un programa interdepartamental, en el qual hauran de participar totes les àrees i departaments de l'Ajuntament.
- **Segon, serà un programa que haurà de comptar amb el suport i participació de les altres administracions públiques**, algunes de les quals, com ara la Diputació de Barcelona, ja participen activament d'aquest compromís, pel suport i impuls que donen a la Xarxa de Biblioteques Municipals de les comarques barcelonines.
- **Tercer, en ser un programa amb vocació social i adreçat al conjunt de la ciutadania**, haurà de buscar i trobar les necessàries complicitats i suports en tots els àmbits de la nostra societat cornellanenca. Pensem en els grups d'edat i sexe, en la comunitat educativa, en el món associatiu, en el món cultural, en el sector empresarial, en els diferents grups professionals...

4.1. Els objectius del Pla de lectura

Estem convençuts que el foment de la lectura només pot reeixir com a responsabilitat compartida entre tots, i que les entitats, empreses i col·lectius són els veritables mediadors perquè la lectura sigui reconeguda i estimada per tots els cornellanencs i cornellanenques. És imprescindible, doncs, que, impulsat des de l'Ajuntament, el Pla de lectura sigui el resultat d'un procés participatiu legitimat tant pels principals actors amb responsabilitats de foment de la lectura com per la societat civil en general de Cornellà i que no s'entengui com una operació d'aparador o només de laboratori municipal.

Així, de bon començament, el Pla de lectura es planteja aconseguir els següents objectius generals:

- **Crear, si s'escau, noves iniciatives i sumar i donar relleu a totes les que ja s'estan realitzant**, mitjançant i optimitzant els recursos.

- **Facilitar que tots els ciutadans, petits i grans, tinguin accés a la lectura.**
- **Buscar la complicitat** amb els ciutadans, col·lectius, entitats i empreses del municipi per tal de desenvolupar el Pla.
- **Crear un espai de laboratori** que faci possible l'experimentació i reflexió sobre la lectura i el seu
- **Posicionar la ciutat com una ciutat que aposta pel coneixement** a través de la lectura.

A partir d'aquests objectius determinarem els objectius més específics, que classificarem en dos grups:

Els objectius culturals:

Relacionats amb l' increment lector

- Augmentar la mitjana de llibres llegits en 1 punt durant els pròxims cinc anys.
- Desplegar el mapa de biblioteques públiques
- Incrementar anualment el nombre d'usuaris de la biblioteca i el nombre de documents en préstec.
- Incrementar el públic en els actes vinculats a la lectura.
- Desenvolupar i consolidar la xarxa de biblioteques escolars.

Els objectius de ciutat:

Relacionats amb l'opció de singularitat de Cornellà

- Signar el pacte per la lectura mitjançant el Pla Cornellà, Ciutat de la Lectura.
- Fomentar la implicació d'entitats o empreses en el Pla Ciutat de la Lectura.
- Aconseguir la creació de la xarxa de ciutats lectores.
- Augmentar el finançament extern del Pla Ciutat de la Lectura.

4.2. Els públics del Pla de lectura

El Pla de lectura està pensat per arribar a tots els ciutadans i ciutadanes; això sí, cada una de les accions estarà adreçada a un segment de públic amb característiques i interessos comuns.

A l'hora de fer les segmentacions tindrem en compte diverses perspectives que entrecreuarem a l'hora de dissenyar les accions.

Els principals segments que diferenciarem són:

1. Públic lector o públic no lector. Entre un extrem i l'altre pot haver-hi una gamma de situacions que també tindrem en compte.

2. Les franges d'edat. Les dividirem en sis grans grups:

- . Prelectors fins als sis anys
- . Infants, fins als 10 anys
- . Adolescents, fins als 16 anys
- . Joves, fins als 30 anys
- . Adults, fins als 65 anys
- . Gent gran, a partir dels 66 anys

- 3. Per interès per la lectura:**
- gèneres d'evasió
 - gèneres de coneixement
 - gèneres d'aprenentatge
 - altres gèneres

De forma molt especial el Pla de lectura vol prioritzar alguns segments de públic:

La família, com a unitat de referència per a la motivació a la lectura conjunta.

Els escolars i estudiants, per la continuada relació que mantenen amb la lectura.

La gent gran, com a valor qualitatiu i d'enriquiment que poden descobrir o recuperar.

Els nouvinguts, utilitzant les accions lectores com a factor d'acollida i integració.

5. Àmbits d'actuació de Pla de lectura: una ciutat que vol un futur savi

A partir dels objectius generals que hem presentat, enumerem un seguit d'àmbits bàsics d'actuació que es concreten en unes accions.

Aquestes accions serveixen d'exemple i pauta per dissenyar-ne de noves en funció de les prioritats que consideri l'Ajuntament. Moltes d'aquestes accions són idees, més o menys adaptades i endreçades, de les persones que integraven la Comissió de lectura nomenada per l'Ajuntament l'any 2005.

5.1. Un pacte per la lectura

Un compromís de tot el municipi, tant polític, i per tant acceptat pel plenari, com amb les empreses, comerciants, entitats, escoles, ciutadans i ciutadanes...

- L'aprovació, en consell plenari de l'Ajuntament, del Pla de lectura, amb compromisos per a tota la legislatura.
- Redacció i àmplia difusió d'un ban de l'alcalde, o acció similar, que expliqui el pacte per la lectura.
- Reconeixement i/o premi "Cornellà, Ciutat de Lectura", a les millors iniciatives anuals al foment de la lectura portades a terme per empreses, entitats o persones.

5.2. Una xarxa de biblioteques públiques eficaç

La biblioteca pública ha de ser l'equipament de referència d'un pla de lectura. Sense una bona xarxa que asseguri l'accés gratuït i de qualitat a la lectura i la informació no es pot pensar a comptar amb un pla de lectura. És la primera inversió que ha de plantejar-se el Consistori.

Accions que podrien portar-se a terme en aquest àmbit:

- *El desenvolupament del pla de biblioteques públiques.*
D'acord amb els paràmetres que proposa el Servei de Biblioteques de la Diputació de Barcelona és necessari desenvolupar un pla de biblioteques que es plantegi, com a mínim, disposar de tres equipaments i que, en una situació d'òptims, tingués en compte un quart equipament :
 - 1) Biblioteca Central Joan N. Garcia-Nieto

Acció realitzada 2007:	ampliació per arribar als 2.540m ² útils
Acció potencial:	integració de l'espai d'internet i l'espai d'informació "trailer" per a joves.
 - Biblioteques de barri:
 - 2) Zona Sud: Biblioteca Mata Marta al Centre Social Titan, especialitzada en el moviment feminista i en el món de la dona en general.
 - 3) Zona Nord: Sant Ildefons. Nova biblioteca prevista de construir durant els anys 2009-2011.

- 4) Fontsa- Fatjó A tenir en compte el projecte CityLab de Can Suris.
- 5) Almeda A tenir en compte les possibilitats de la biblioteca escolar del CEIP Dolors Almeda.

- *La creació d'una xarxa d'extensions bibliotecàries.* A part de la coordinació i els programes que es treballaran amb les biblioteques escolars, en la mesura que sigui possible, es proposa la ubicació d'una sèrie de serveis bibliotecaris fixos en la seu d'algunes entitats del municipi per ajudar a cobrir les necessitats de proximitat que requereix cada barri. Un exemple seria el barri del Pedró amb l'Espai Mowgli o l'Orfeó Catalònia.

Aquest servei podria consistir a crear un punt d'informació amb un ordinador on es pogués consultar el catàleg i/o accedir a consultes d'internet, i des del qual es poguessin demanar els llibres o altres documents en préstec, els quals serien recollits i retornats a aquell equipament.

Un dia a la setmana, una persona especialitzada atendrà des del propi centre les consultes de les persones que s'hi acostin. En funció de l'espai portarà llibres o altres documents de consulta.

- Permetre descomptes a diferents comerços i espais culturals de la ciutat amb la presentació del carnet de biblioteques de Cornellà. En una segona fase aquests descomptes es poden fer extensius a altres ciutats de l'àrea metropolitana de Barcelona.
- Adherir-se a programes per a fomentar la lectura de les administracions com "Tot l'any lectura" de la Diputació de Barcelona, "Al vostre gust" i "Itineraris de lectura" de la Institució de les Lletres Catalanes o "Nascuts per llegir" del Col·legi Oficial de Bibliotecaris- Documentalistes de Catalunya.

5.3. Un suport continuat a la xarxa de biblioteques escolars

Ningú no dubta de la importància de fomentar la lectura des de ben petits. Les biblioteques escolars, a més de donar suport als coneixements d'aprenentatge, són, junt amb la família i la biblioteca pública, el primer punt de trobada de l' infant amb la lectura lúdica.

Des de fa gairebé 10 anys, l'Ajuntament de Cornellà ha apostat fort per dotar d'infraestructura tècnica i suport logístic els centres educatius; ara, però, el suport també ha d'adreçar-se cap a l'àmbit de la dinamització.

Algunes propostes d'accions podrien ser:

- Donar suport als mestres i responsables de biblioteques escolars a l'hora de comprar, retirar i seleccionar llibres i classificar i gestionar la informació presencialment o virtualment, a través de la web. Inclouria també sessions formatives per als mestres i el personal de suport extern.
- Consolidar el projecte de les maletes de lectura del PLOC fent-lo arribar a tots els centres educatius de la ciutat i ampliant-lo als cicles superiors, relacionant-lo, però, amb els altres projectes d'aula.
- Dissenyar un projecte de lectura en veu alta a l'aula, és a dir per a cada classe, que en el cas dels instituts estaria vinculat als continguts de les matèries que s'imparteixen i que comptaria amb una dotació de llibres en préstec de la biblioteca pública o escolar. Aquestes lectures poden ser dutes a terme per professionals de les arts escèniques o bé pels propis mestres, AMPA o persones voluntàries qualificades, a les quals se'ls podrà oferir sessions de formació específiques.
- Facilitar la creació de clubs de lectura per a alumnes dels centres vinculats a les biblioteques públiques, que és on es realitzarien.
- Crear un programa pont entre la biblioteca pública i la biblioteca escolar, que contempli tant el suport als mestres com la continuïtat de l'ús de les biblioteques públiques per part dels alumnes dels centres escolars.
- Editar un tríptic informatiu sobre què es la biblioteca escolar per a lliurar als pares o alumnes.
- Formació a alumnes voluntaris per a la biblioteca i/o crèdit variable d'ESO sobre biblioteconomia.

- Potenciar la consolidació del BEC, una comissió coordinadora de biblioteques escolars, biblioteca pública, Centre de Recursos Pedagògics i potser el Centre de Normalització Lingüística.

5.4. Posem accents de lectura

Cal afegir, a les programacions estables o a les petites accions quotidianes, tocs de divulgació de la lectura, però no només en l'àmbit de la cultura, sinó també de l'esport, el mediambient, la salut, l'urbanisme...

Com hem anat repetint, el foment de la lectura és una responsabilitat que ha de ser assumida per tots els agents de la ciutat. Estem convençuts que només posant un petit accent en les seves programacions podrem sumar molt esforços.

Es podrien concretar, entre d'altres, els següents tipus d'accions:

- Dissenyar un programa de desgravació fiscal o facilitar gestions per a aquells comerços o indústries que facin accions de lectura per als seus clients o treballadors.
- Facilitar la implantació de llibreries, mitjançant incentius fiscals o facilitats d'ubicació en equipaments municipals, a canvi que també programin activitats culturals relacionades amb la lectura.
- Vetllar perquè a l'hora de dissenyar nous espais urbans o a l'hora de posar nous noms als espais públics es contemplin aquells fets o personalitats vinculats a la lectura.
- Crear un banc de recursos (amb guies i recomanacions de lectures, agenda, consells, baguls de llibres...) per a totes les entitats, escoles, comerços o persones que vulguin treballar el foment de lectura.
- Procurar que hi hagi presència en els mitjans de comunicació locals de recomanacions de lectura, agenda de les accions vinculades a la lectura o espais especials dedicats a la divulgació de la literatura.

5.5. Donem visibilitat a la lectura

Sense ser-ne conscients, la ciutat està farcida de detalls vinculats amb la lectura: noms de carrer d'escriptores o escriptors, obres plàstiques o visuals inspirades en lectures, obres de teatre basades en llibres, programacions de tota mena amb fons literaris, racons de la ciutat on han nascut, viscut o mantingut alguna relació persones vinculades amb el món de la literatura... És important identificar-los, reconèixer la seva presència i fer-ho extensiu al conjunt de la població.

Accions que permetrien visibilitzar aquesta proposta:

- Dissenyar una marca (o logo) que posi de relleu totes aquelles iniciatives que donen informació sobre lectura o que hi tinguin alguna relació.
- Dissenyar una exposició itinerant (escoles, centres culturals i comercials, actes festius...) que reculli la presència literària en el municipi tant a nivell històric com d'entitats que treballen per fomentar la lectura.
- Senyalar amb plaques, o amb els materials pertinents segons el cas, alguns dels punts més singulars de Cornellà relacionats amb la lectura.
- Elaborar itineraris guiats, fins i tot dramatitzats, que acostin en directe als espais literaris.

5.6. La complicitat i la col·laboració amb les entitats implicades

Hi ha un conjunt d'entitats que, amb el suport o no de l'Administració local, ofereixen una programació que contribueix a la divulgació literària. Alguns d'aquests projectes necessiten unes garanties de continuïtat per

tal d'extreure'n millors resultats. Seria el cas de La Fragua o el PLOC, però també podríem tenir en compte altres entitats com l'esplai Mowgli, l' Orfeò Catalònia o l'associació Artemis.

A banda de totes aquestes, hi ha un nombre molt important d'entitats, i no només culturals, que podrien col·laborar en el projecte. Segur que la seva complicitat permet arribar a nous segments de públic.

Entre d'altres destacariem les següents propostes:

- Crear convenis amb entitats de Cornellà amb projectes clars de foment de la lectura que assegurin la continuïtat, com a mínim a tres anys vista, dels projectes que estan duent a terme.
- Dissenyar un programa de subvencions per a les entitats que fomenti la proposta d'accions, complementàries als seus projectes bàsics, vinculades al foment de la lectura.
- Nomenar cada any tres entitats, de diferents sectors, amb el títol d'*entitats lectores*, que tindran un protagonisme especial en tots els actes, tant festius com culturals, de la ciutat.

5.7. Consolidem i renovem els projectes que ja estem realitzant

En planes anteriors hem pogut constatar el gruix d'activitats de foment de la lectura que trobem a Cornellà. Algunes d'elles porten una llarga tradició de programació i compten amb una magnífica acollida per part del públic. El valor afegit a aquestes iniciatives seria analitzar les possibilitats de coordinar-se amb altres agents per tal d'ampliar la xarxa de complicitats.

Es podrien concretar, entre d'altres, les següents actuacions:

- Dotar de més recursos les entitats que ja estan treballant en projectes de foment de la lectura (La Fragua, PLOC, Comissió Jordiada...) a canvi que ampliïn els marcs de col·laboració i complicitat amb altres agents de la ciutat o de fora o que proposin accions per arribar als nous públics.
- Aportar als projectes ja consolidats, com el Festival de Pallassos, el Festival d'Art Flamenc, la Nit de Reis, programa Cornellà Escena, exposicions al Castell, Jordiada i altres festes populars, recomanacions de llibres vinculats als temes que s'hi tracten per integrar als programes de mà.
- Donar més divulgació a les activitats que es programen, ressaltant-les a les agendes mitjançant el logo o millorant-ne la distribució.

5.8. Incentivem la creació literària

Llegir i escriptura componen un tàndem inseparable i es donen vitalitat mútuament. Escriure pot ser una opció professional, però sovint comença com un desig d'expressar pensament i emocions. Algunes vegades, però, d'aquests processos neix l'autor o autora que rebrà el reconeixement universal.

Destacariem, entre d'altres, aquest tipus d'actuacions.

- Impulsar la creació d'una escola o taller d'escriptura, que pot ser una extensió de l'Escola d'Esctura de l'Ateneu Barcelonès o una altra entitat reconeguda, amb mòduls específics coordinats per escriptors i escriptores de Cornellà.
- Qualificar el conjunt de premis literaris que hi ha a la ciutat, facilitant l'edició i distribució dels originals així com la seva difusió.
- Aprofitar el recentment creat Premi de Poesia castellana Gonzalo Rojas- Ciutat de Cornellà de la Fundació Gonzalo Rojas per crear una nit literària que sumés tot els altres premis. El lliurament podria ser cada any a la seu d'una entitat diferent o bé al Castell.
- Revaloritzar la literatura de no ficció a partir de la creació d'un premi sobre aquest gènere.
- Divulgar les llengües i els autors dels països d'origen dels nouvinguts a partir de la creació del Premi de traducció de literatures orientals i africanes i magribines.

- Crear una trobada d'autors locals bianual amb la publicació d'una guia divulgativa de les obres que han publicat i apadrinada per un autor de ressò internacional o estatal.

5.9. Inventem nous productes de lectura

A partir dels buits de la programació actual, dels suggeriments de la comissió de lectura pública, de les idees i propostes d'entitats i ciutadans, amb la idea d'oferir impactes que estimulin l'interès de nous segments de públic o com a laboratori de noves idees o reflexions...

Són moltes i molt variades les actuacions que es poden definir, però, entre d'altres podríem destacar:

- Creació d'un *think tank* sobre lectura pública. Aquest laboratori tindria un vessant virtual que li donaria continuïtat tot l'any, a través d'un projecte gestionat des de la web, i una trobada presencial anual (més endavant seria possible que aquesta trobada es desplaçés a altres municipis). Actuaría com a un espai per analitzar dades, fomentar estudis i trobar i experimentar noves fórmules per al foment de la lectura. Podria establir convenis amb universitats, fundacions o altres administracions per a desenvolupar els seus projectes.
- Desenvolupar el projecte "lectura virtual", relació entre foment de la lectura i noves tecnologies, a través del projecte del Centre de Noves Tecnologies de Can Suris.
- Potenciar la creació d'una associació "amics de lectura", com a grup vinculat a la biblioteca Central, que donés suport a les iniciatives de foment de la lectura.
- Dissenyar nous projectes singulars:

El carrer dels mil llibres:

Iniciativa: PLOC
Sinopsi: Dedicar un carrer a ser testimoni de la lectura, dedicant les façanes o les mitgeres a donar a conèixer obres literàries o autors reconeguts internacionalment...

Els enigmes literaris de la ciutat:

Iniciativa: Joan M. Minguet
Sinopsi: Frases extretes d'obres literàries o poemes no lírics disseminats per la ciutat que cridin l'atenció dels cornellanencs.

El món en els contes:

Iniciativa: Ajuntament de Cornellà
Sinopsi: Una selecció dels contes tradicionals més representatius de cada una de les cultures dels ciutadans de Cornellà. Pot ser una senzilla exposició acompanyada d'un bagul de contes que circula per les escoles, biblioteques, parcs...

Lectures singulars als racons de la ciutat:

Iniciativa: La Fragua
Sinopsi: Lectures semidramatitzades a racons de la ciutat (estacions o interior de metro, tren, tramvia, parcs, mercats...) per amenitzar o induir la gent a llegir.

El club dels clubs de lectura:

Iniciativa: Pla de lectura
Sinopsi: Un programa de clubs de lectura que s'adrecen a diferents segments de públic i que proposen treballar diferents gèneres.

La trobada de lectors en veu alta:

Iniciativa: Pla de lectura
Sinopsi: A manera dels "Speakers Corner" londinenc, facilitar un punt de trobada de lectors que a més d'intercanviar opinions puguin també llegir en veu alta. Pot adreçar-se a diferents segments d'edat.

- Facilitar la creació d'una xarxa de bars lectors, tant de Cornellà com d'altres ciutats, encapçalats per La Fragua, que poguessin compartir iniciatives i recursos.
- Valorar la possibilitat de l'extensió universitària a Cornellà proposant un màster de foment de la lectura a la UPF semblant al que es fa a la universitat d' Alcalá, en col·laboració amb la Fundació Germán Sánchez Ruipérez i Editrain.

5.10. Posem en marxa una xarxa de ciutats lectores

Vinculat al punt anterior, i a partir de constatar que darrerament la lectura desperta l'interès d'uns quants governs locals del país, per què no establir-hi lligams de col·laboració?

Destacaríem, entre d'altres, aquest tipus d'accions:

- Crear una xarxa de municipis de més de 50.000 habitants, primer en l'àmbit de Catalunya, ampliable més endavant a tot l'Estat espanyol, que permeti identificar necessitats i públics, elaborar estratègies i indicadors i trobar recursos. Aquesta iniciativa hauria de comptar amb el suport de les administracions superiors.
- Presentar les Jornades Internacionals de Ciutats lectores que tindrien lloc bianualment.
- Proposar el premi a la millor ciutat lectora, un premi d'abast internacional integrat en les Jornades anteriors i també crear un apartat nou dintre dels Premis Ciutat de Cornellà a la millor iniciativa relacionada amb el món de la lectura: Premi Ciutat de la Lectura.
- Actuar com a receptors i mediadors de noves iniciatives.

6. Eines transversals als àmbits d'actuació: instruments que assegurin la realització de les accions

6.1. El mediador/a de lectura pública

Tècnic/a especialista del Pla, tal com indica l'encapçalat, la seva funció seria la de dinamitzar els agents de la ciutat perquè tots plegats sumin en el Pla de lectura.

El perfil seria el següent:

Perfil:	Gestor cultural, biblioteca economista o llicenciat en humanitats o filologia i experiència en el camp de l'edició o la comunicació. També seria bo que tingués nocions de gestió econòmica i funcionament de l'Administració pública.
Responsabilitats:	Seguiment, revisió i avaluació del Pla de lectura Seguiment de les comissions Programació d'activitats pròpies i activitats complementàries per a les altres accions. Mediació i coordinació amb els diversos agents socials. Recerca de recursos.
Relació tècnica:	Instal·lat a la biblioteca pública o al Departament de Cultura.
Contractació:	Personal del propi Ajuntament, extern, a través d'empresa cultural.

6.2. El portal lector: el web

El web “Cornellà, Ciutat de la Lectura” és una eina d’acció i comunicació orientada a tres nivells:

- a) Banc de recursos i intercanvis per a la ciutat
- b) Motor per crear una xarxa de webs o una web coordinadora
- c) Ser referència i model per a d’altres municipis

Com a banc de recursos oferirà:

- Recomanacions de lectura (novetats i de fons)
- Informació rellevant sobre el món del llibre i la lectura
- Fòrums i xats pensats per a diferents segments de públic i interessos
- Webgrafia. Una base ben elaborada dels vincles més rellevants dels sectors del llibre i el foment de la lectura.
- Agenda d’activitats vinculades a la lectura tant a Cornellà com a d’altres poblacions.
- Accions virtuals:
 - Intercanvi de llibres i documents
 - Concurs de microrelats
 - Els suggeriments de lectura dels lectors
 - El xat de l’expert

Ha de garantir l’accessibilitat i la facilitat de modificació.

6.3. La imatge del Pla de lectura:

És imprescindible identificar les accions que proposa el Pla de lectura, cal que sigui alguna cosa més que una idea expressada en un projecte; ciutadans i ciutadanes, col·laboradors, empreses, han de poder reconèixer fàcilment que estan assistint, participant o col·laborant amb el Pla de lectura.

Aquesta imatge ha de ser prou flexible com per adaptar-se tant a documents oficials com a activitats familiars, agendes d’activitats, espais de publicitat o espais públics.

6.4. El pla de comunicació

De manera complementària amb el punt anterior, és bàsic comptar amb una estratègia comunicativa de missatges clars i precisos, gestionada o coordinada amb els equips de comunicació de l’Ajuntament i planificada a mig termini.

Ha d’incorporar principalment complicitats amb els mitjans de comunicació del municipi, però també ha de contactar amb mitjans de més àmplia difusió i especialitzats.

També s’ha de plantejar una campanya publicitària, tipus “Cornellà llegeix”, o que els propis anunciants esdevinguin col·laboradors en permetre la instal·lació de la imatge- logo del Pla de lectura en el seu anunci.

No cal fer una nova agenda exclusiva d’activitats de lectura, però sí destacar, en les agendes que es fan, mitjançant la imatge del Pla de lectura, les que tenen vincle amb la literatura o el foment de la lectura.

7. Pla de gestió: la garantia d’una estructura i seguiment efectiu

Perquè les idees esdevinguin projectes i alhora aquests es facin realitat cal un pla de gestió que doni garanties d’èxit. Totes aquestes idees requereixen tenir en compte quatre valors de gestió: coordinació, complicitat, comunicació i avaluació.

7.1. L’Agència del Pla “Cornellà Ciutat de la Lectura”

Dins del nou organigrama funcional amb el qual s’ha dotat l’Ajuntament es va crear el passat 4 d’abril l’Agència del Pla “Cornellà Ciutat de la Lectura”, amb la missió de la planificació i el seguiment del Pla Ciutat de la Lectura.

L’Agència presidida per l’Alcalde i integrada per polítics i tècnics relacionats amb el tema és un instrument organitzatiu per ampliar la reflexió sobre els hàbits de lectura i establir plans d’actuació i noves iniciatives,

adaptant les intervencions als nous reptes per tal de potenciar la lectura a la ciutat i contribuir millor al desenvolupament dels seus ciutadans/es i a la seva cohesió social. Per aconseguir això l'Agència es dotarà de diverses comissions de treball (Biblioteques, Comunicació, Cultura i Educació, Innovació i Avaluació...), amb membres de la mateixa Agència i persones vinculades a la ciutat que treballin temes relacionats amb la lectura, que establiran cadascuna una proposta de treball anyal.

7.2. Els indicadors d'avaluació

Aquests han de permetre el seguiment del desenvolupament del projecte des de diferents perspectives:

- Indicadors de gestió (procés i programació)
- Indicadors de públic
- Indicadors de professionals
- Indicadors d'increment lector
- Indicadors de finançament

8. Pressupost i finançament: una base important per assegurar la viabilitat

El desenvolupament del Pla de lectura comença una vegada ha passat el procés de consens i és aprovat pel ple de l'Ajuntament. Aquesta fase intermèdia requereix d'una persona que en faci el seguiment fins elaborar el document definitiu.

L'Ajuntament, aleshores, haurà de comprometre una aportació proporcional als compromisos adoptats. Pensem que el nivell d'inversió s'aplicarà a tres vessants:

- a) Personal
- b) Serveis
- c) Infraestructures

El nivell més bàsic d'acció implicaria assumir les despeses corresponents a aquests compromisos:

a) Personal

Amb la contractació que garanteixi la coordinació i gestió del Pla de lectura. També es podria comptar amb la col·laboració en pràctiques d'estudiants de biblioteconomia, educació social, animació sociocultural...

b) Dotació pressupostària gradual per a l'ampliació de les subvencions, creació de nous convenis i subvencions i contractació de serveis per a nous projectes.

c) Infraestructures, amb la construcció i el manteniment de les noves biblioteques proposades.

A partir d'aquest nivell es poden anar desplegant totes les altres accions que es plantegen en el pla d'actuació.

A part de l'aportació municipal, es comptarà amb altres fonts de finançament com convenis amb administracions, pactes amb editorials, patrocinadors industrials, subvencions amb programes europeus...

9. Calendaris de treball: uns objectius generals a 10 anys vista, un desplegament a 4 anys vista

Un projecte d'aquesta envergadura només es pot plantejar a llarg termini, tant pel que fa als seus objectius com per la implicació política i tècnica que significa.

El calendari de treball del Pla de lectura es desplegarà una vegada el document s'hagi consensuat a través del procés de consulta i contempli els compromisos definitius adquirits per l'Ajuntament.

Annex: crèdits

Aquest document és el resultat de la recerca i lectura de documents sobre Cornellà i d'un seguit de trobades i reunions amb persones representatives de la ciutat, així com amb responsables d'àrees de l'Ajuntament i entitats culturals i educatives de la ciutat.

Seguiment executiu de l'Ajuntament de Cornellà:

Jordi Izquierdo, responsable d'organització i programes

Ramon Montserrat, responsable de Cultura

Joan Fernández, responsable de biblioteques

Seguiment i redacció:

Elisenda Figueras, encàrrec extern a Taleia cultura

Entrevistes personals:

Ciudadans i ciutadanes i entitats

Referència	Persones
Escriptors	Empar Fernández Joan M. Minguet
Associacions	Pep Ruiz La Fragua, Ernesto i Jose Maria Rincón - PLOC, Catalina Parpal, Esplai Mowgli Manuel Gómez Semillero Azul
Tècnics	Alex Cosials, L'Amic de paper
Personalitats	Ariadna Ruiz, bibliotecària jubilada Laureà Palmer

Tècnics de l'Ajuntament o dels equipaments

Referència	Persones
Joventut	Oscar Mestre, responsable
Cultura	Ramón Montserrat, responsable
Educació	Anna Benas
Biblioteques	Joan Fernandez, responsable
Biblioteca	Eva Montiel, directora

Biblioteques escolars dels CEIP i IES

Referència	Persones
IES Esteve Terrades	Antonio Morales, director Olga Quesada, coordinadora pedagògica Margarida Grancelli, ajudant de biblioteca
IES Francesc Macià	Leandre Mondria, director
IES Joan Miró	Josefina Sánchez, coordinadora de la biblioteca
CEIP- Sant Miquel	Mercè Llach, coordinadora de la biblioteca
CEIP La Mediterrània	Montserrat Lanau, coordinadora de la biblioteca
CEIP Els Pins	Carme Sancho, coordinadora de la biblioteca

Amb la supervisió de la Diputació de Barcelona:

Esteve León, director prospectiva social i cultural

Jordi Permanyer, cap del Servei de biblioteques